

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 09 marca 2015r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Wydział VIII Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący **SSO Julia Przylębska**

Protokolant st. sekr. sąd. Monika Sawka

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2015r. w Poznaniu

odwołania **S. Z.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia 13 lipca 2011r. nr (...)

i z dnia 15 marca 2014r. nr (...)

w sprawie **S. Z.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o wysokość świadczenia

1. Zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 13 lipca 2011r. nr(...) i nakazuje Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. uwzględnić przy obliczaniu wysokości świadczenia odwołującego S. Z. wynagrodzenia uzyskane przez niego z tytułu zatrudnienia w (...) Fabrykach (...) w wysokości:

- za 1970 rok – 18.984 zł, w tym od dnia 01 grudnia 1970 roku 3.123,90 zł,

- za 1971 rok – 39.965,97 zł,

- za 1972 rok – 28.288,42 zł,

- za 1973 rok – 34.483,15 zł,

- za 1974 rok – 38.481,75 zł,

- za 1975 rok – 38.793 zł,

- za 1977 rok – 61.192 zł

2. Odrzuca odwołanie od decyzji z dnia 15 marca 2014r. nr (...)

3. Z asądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na rzecz odwołującego kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13.07.2011r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., działając na podstawie przepisów art. 111 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz przepisu rozdziału 4 § 20 i § 21 Rozporządzenia Rady Ministrów z 07.02.1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 10, poz. 49 z 1988r., Nr 10, poz. 73 i z 1990r., Nr 68, poz. 402), w związku ze złożonym wnioskiem w dniu 13.06.2011r. o przeliczenie świadczenia, odmówił **S. Z.** ponownego ustalenia podstawy wymiaru na podstawie angaży za lata 1971-1976, w których wynagrodzenie określone jest stawką godzinową.

W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że środkiem dowodowym stwierdzającym zarobki jest zaświadczenie wystawione przez pracodawcę na druku według wzoru określonego przez ZUS - druk ZUS RP-7 lub legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca odpowiednie wpisy o osiągniętych wynagrodzeniach. Organ rentowy podał, że przy ustalaniu wymiaru świadczeń z dokumentacji zastępczej obowiązuje ścisła zasada uwzględniania tylko takich składników wynagrodzenia, które przysługiwały wnioskującemu bezwarunkowo w czasie zatrudnienia jako stałe składniki w określonej wysokości. Zdaniem ZUS z przedłożonej dokumentacji nie wynika ilość godzin jaką **S. Z.** faktycznie przepracował.

Od powyższej decyzji **S. Z.** wniósł odwołanie w przepisany prawem trybie i terminie.

W uzasadnieniu odwołujący wskazał, że w (...) pracował nieprzerwanie od 26.06.1959r. do 31.03.1983r., a ZUS w wykazanych 20 latach ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął lata 1985-1986-1987-1993-1994-1995, które są dla odwołującego krzywdzące. Odwołujący wniósł o uznanie przepracowanych lat pracy w (...).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji. Ponadto wskazał, że dokumenty złożone przez odwołującego w postaci angaży określają stawkę godzinową, a w takiej sytuacji trudno ustalić

ile godzin faktycznie przepracował odwołujący. Organ rentowy stwierdził, że nie ma możliwości ustalenia wysokości wynagrodzenia, które zostało odwołującemu wypłacone i od którego odprowadzono składki na ubezpieczenie społeczne.

Na rozprawie w dniu 17.04.2012r. odwołujący sprecyzował żądanie i wniósł o przeliczenie emerytury z lat 1970-1976.

Decyzją z dnia 15.03.2014r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., działając na podstawie przepisów dokonał waloryzacji od dnia 01.03.2014r. przysługującej **S. Z.** emerytury na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.).

Organ rentowy wskazał, że wysokość zwaloryzowanej emerytury ustalono przez pomnożenie kwoty świadczenia ustalonego na dzień 28.02.2014r., tj. 1.887,50 zł przez wskaźnik waloryzacji 101,60 %. Emerytura po waloryzacji od dnia 01.03.2014r. wynosi 117,70 zł. Do emerytury przysługuje dodatek pielęgnacyjny w kwocie 206,76 zł. Od dnia 01.03.2014r. podstawę opodatkowania stanowi miesięcznie kwota 1.918 zł. Od dnia 01.03.2014r. zaliczka na podatek odprowadzana do urzędu skarbowego wynosi 150 zł, składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi łącznie 172,59 zł, w tym odliczana od podatku 148,62 zł, odliczana z kwoty świadczenia 23,97 zł. Od dnia 01.03.2014r. wysokość świadczenia do wypłaty wynosi miesięcznie 1.801,87 zł. Podstawa wymiaru emerytury po podwyższeniu wskaźnikiem waloryzacji 101,60 % od dnia 01.03.2014r. wynosi 2.336,78 zł (tj. 2.299,98 zł x 101,60 %).

Od powyższej decyzji odwołał się **S. Z.** na rozprawie w dniu 23.02.2015r., wskazując, że powyższa decyzja nie zaspakaja jego roszczeń, ponieważ kwota wskazana w decyzji jest niższa aniżeli ta, która w jego ocenie powinna być wypłacana. Odwołujący wskazał, że nie zgadza się z kwotą świadczenia brutto w wysokości 1.918 zł. W ocenie odwołującego powinna być to kwota 2.090,39 zł, ponieważ wzrósł procentowy przelicznik lat podwyższonych o opinię biegłego.

Pełnomocnik organu rentowego wniósł o odrzucenie odwołania od decyzji z dnia 15.03.2014r. z uwagi na jego złożenie po terminie.

Odwołujący wyjaśnił, że nie wiedział, że powinien się odwołać od kolejnej decyzji, nie pokazał tej decyzji swojemu pełnomocnikowi i nie radził się w tej sprawie swojego pełnomocnika.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Odwołujący S. Z. urodził się w dniu (...)

Odwołujący był zatrudniony w (...) Fabrykach (...) w S. od dnia 22.06.1959r. do 20.09.1962r. i od 1.08.1970r. do 31.03.1983r.

Z dniem 01.12.1970r. odwołujący został przeniesiony ze stanowiska stolarza montażowego na stanowisko brygadzisty.

W okresie od 20.01.1972r. do 30.04.1973r. odwołujący pracował 7 godzin od poniedziałku do piątku i 6 godzin w sobotę. Od dnia 01.05.1973r. odwołujący pracował przez 8 godzin od poniedziałku do piątku i 6 godzin w soboty.

Z dniem 20.01.1972r. odwołującemu zostały powierzone obowiązki Kontrolera Technicznego na Wydziale Wykańczalni i przyznano mu VII kategorię osobistego zaszeregowania tj. 13,30 zł/godz.

Z dniem 01.05.1973r. odwołujący został zatrudniony na stanowisku brakarza mebli w systemie płac dniówki premiowej z wynagrodzeniem wg VI kategorii zaszeregowania, tj. 13zł netto/godz. oraz premią zgodnie z Regulaminem nr 2.

Odwołujący w 1972r. przebywał na zasiłku chorobowym przez 19 dni, a w 1973r. przez 8 dni do maja i 29 dni do grudnia - łącznie przez 37 dni.

W pozostałych angażach nie została wskazana wysokość wynagrodzenia, które otrzymywał odwołujący.

W dniu 01.04.1974r. odwołującemu przyznano VII kategorię osobistego zaszeregowania w systemie dniówki premiowej plus premię według regulaminu nr 2.

Z dniem 01.04.1977r. odwołujący wykonywał obowiązki mistrza Wydziału Montażowego i Wykańczalni.

W (...) Fabryce (...) razem z odwołującym pracowali H. M. (1)

kowiak i J. S.. Zajmowali oni niższe stanowiska od odwołującego i otrzymywali mniejsze wynagrodzenie.

H. M. (1)

kowiak był zatrudniony od dnia 09.11.1970r. do 10.05.1993r. na stanowisku pracownika montażu. J. S. pracował w okresie od dnia 06.03.1969r. do 09.03.1985r. na stanowisku nastawiacza maszyn i urządzeń. Pracował razem z odwołującym przy montażu.

W aktach ZUS H. M. (1)

kowiaka i J. S. nie znalazły się zaświadczenia o wysokości wynagrodzeń otrzymywanych w (...) Fabryce (...) w latach 1970-1976.

W legitymacji ubezpieczeniowej odwołującego nie było wpisów wynagrodzeń za pracę w latach 1970. Składnica akt pracowniczych ARCHEON nie posiadała dokumentacji płacowej odwołującego za lata 1970-1976 (k. 42). Natomiast organ rentowy nie posiadał dokumentacji zasiłkowej z tytułu zatrudnienia odwołującego w spornym okresie.

Stosunek podstawy wymiaru składek z uwzględnieniem wynagrodzenia, które otrzymał odwołujący w latach 1972 i 1973 do rocznego przeciętnego wynagrodzenia jest wyższy niż poprzednio obliczony przez organ rentowy za lata 1994 i 1995.

Decyzją z dnia 14.01.1998r. organ rentowy przyznał odwołującemu prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 01.11.1997r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek na stałe. Do ustalenia podstawy wymiaru renty przyjęto wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 8 lat kalendarzowych, tj. od dnia 01.01.1980r. do 31.12.1987r., wwpw wyniósł 75,86 %.

Decyzją z dnia 05.03.1998r. organ rentowy stwierdził, że odwołujący nie podlega od dnia 04.02.1998r. ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. W uzasadnieniu podał, że stanowisko to wynika z oświadczenia S. Z. z dnia 20.02.1998r., który z uwagi na bycie uprawnionym do renty nie wyraził zgody na objęcie go ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Decyzją z dnia 20.04.1998r. pozwany uznał, że odwołujący nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej od dnia 16.01.1998r.

Decyzją z dnia 01.12.1999r. organ rentowy odmówił przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia odwołującego z 10 lat kalendarzowych z ostatniego dziewiętnastolecia przed przyznaniem świadczenia, ponieważ wskaźnik podstawy wymiaru był niższy od dotychczasowego i wynosił 66,55 %.

W dniu 03.06.2002r. odwołujący złożył wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury.

Decyzją z dnia 19.06.2002r., znak: (...) organ rentowy przyznał odwołującemu od dnia 01.06.2002r. emeryturę. Jako wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ZUS przyjął 86,75 %, a do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia - lata 1963-1970, 1977-1982, 1985-1987, 1993-1995.

W dniu 07.01.2009r. odwołujący złożył wniosek o przeliczenie świadczenia z uwzględnieniem wynagrodzeń minimalnych za okresy, w których nie udokumentował wysokości zarobków.

Decyzja z dnia 31.03.2009r. organ rentowy od dnia 01.01.2009r. ponownie ustalił wysokość emerytury uwzględniając za okres 1970-1976r. kwoty minimalnego wynagrodzenia w podstawie wymiaru. Wskaźnik podstawy wymiaru wyniósł 87,57 %. Przyjęcie wynagrodzeń minimalnych okazała się korzystne jedynie w odniesieniu do roku 1970, w którym wynagrodzenie uzyskane do 31 lipca w Spółdzielni Pracy (...) w kwocie 15.584 zł zostało powiększone o wynagrodzenie minimalne za okres od 1 sierpnia do 31 grudnia 1970r. w kwocie 4400 zł, co dało wskaźnik roku w wysokości 74,51 % i zastąpiło dotychczasowy wskaźnik w wysokości 58,11 % za ten rok obliczony tylko z wykazanego wynagrodzenia za ten rok w kwocie 15.584 zł. Przyjęcie wynagrodzenia minimalnego za lata 1971 + 1976 nie skutkowało uznaniem, że wskaźniki za te lata są korzystniejsze niż za lata dotychczas przyjęte do wyliczenia świadczenia. Wynagrodzenie minimalne za 1971 r. wyniosło 12.000 zł, wskaźnik 42,41%, wynagrodzenie za 1972r. wyniosło 12000 zł, wskaźnik - 39,86%, wynagrodzenie za 1973r. wyniosło 12000 zł a wskaźnik - 35,74%, wynagrodzenie za 1974r. wyniosło - 13.000 zł, a wskaźnik - 34,01%, wynagrodzenie za 1975r. wyniosło - 14.400 zł a wskaźnik roku - 30,67%, wynagrodzenie za 1976r. wyniosło 14.400 zł, a wskaźnik roku 28,03%. Najkorzystniejsze więc było obliczenie wwpw świadczenia odwołującego z następujących 20 lat wybranych z całego okresu ubezpieczenia odwołującego:

- 1963r. - wynagrodzenie 23594 zł, wskaźnik 111,52%,
- 1964r. - wynagrodzenie 24.628 zł wskaźnik 113,01%,
- 1965r. - wynagrodzenie 20.977 zł, wskaźnik 93,63%,
- 1966r. - wynagrodzenie 24.751 zł, wskaźnik 106,65%,

- 1967r. - wynagrodzenie 24.408 zł, wskaźnik 100,89%,
- 1968r. - wynagrodzenie 23.457 zł, wskaźnik 92,82%,
- 1969r. — wynagrodzenie 17.167 zł, wskaźnik 65,80%,
- 1970r. — wynagrodzenie 19.984 zł, wskaźnik 74,51%,
- 1977r. — wynagrodzenie 61.192 zł, wskaźnik 110,95%
- 1978r. — wynagrodzenie 62.244 zł, wskaźnik 106,14 %,,
- 1979r. - wynagrodzenie 61.965 zł, wskaźnik 96,94%,
- 1980r. - wynagrodzenie 78.769 zł wskaźnik 108,69%,
- 1981r. - wynagrodzenie 107.834 zł wskaźnik 116,87%,
- 1982r — wynagrodzenie 146.223 zł, wskaźnik 104,77%,
- 1985r. — wynagrodzenie 125.400 zł, wskaźnik 52,24%,
- 1986r. — wynagrodzenie 194.400 zł, wskaźnik 67,23%,
- 1987r. — wynagrodzenie 252.000 zł, wskaźnik 71,96%,
- 1993r. — wynagrodzenie 25.993.100 zł, wskaźnik 54,22%,
- 1994r. — wynagrodzenie 32.750.200 zł, wskaźnik 51,22%,
- 1995r. —wynagrodzenie 4327,94 zł, wskaźnik 5 1,33%.

Suma wskaźników 20 w/w lat wyniosła 1751,38% podzielona na 20 lat, z których była wyliczona wyniosła 87,57 %. Do ustalenia wysokości emerytury odwołującego pozwany przyjął 40 lat i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 2 lata i 3 miesiące okresów nieskładkowych. Uwzględniono okresy składkowe: 1.12.1952r. — 5.07.1953r., 4.10.1954r. — 31.03.1957r., 1.04.1957r. — 9.03.1958r., 10.03.1958r — 22.11.1958r., 7.01.1959r. — 21.03.1959r., 22.06.1959r. — 20.09.1962r., 28.09.1962r. — 31.03.1983r., 1.06.1983r — 30.11.1997r. i okresy nieskładkowe: 1.01.1992r — 28.02.1992r, 1.04.1993r — 30.09.1993r., 1.11.1994r — 31.12.1994r., 1.02.1995r. — 31.03.1995r., 1.11.1995r. — 28.02.1996r., 1.04.1996r. — 31.03.1997r.

Z wykazanych przez odwołującego przychodów — wynagrodzeń za pozostałe lata (nieuwzględnione, oprócz w/w) wskaźniki wynosiły:

- za 1959r. - wynagrodzenie 4.878 zł, wskaźnik 27,98%
- za 1960r. - wynagrodzenie 7.075 zł — wskaźnik 37,79%
- za 1962r. — wynagrodzenie 9.178zł, wskaźnik 45,53%
- za 1983r. — wynagrodzenie 69.511 zł, wskaźnik 40,02%,
- za 1984r.- wynagrodzenie 91.200 zł, wskaźnik 45,14%,
- za 1988r. - wynagrodzenie 324.000 zł, wskaźnik 50,86%,
- za 1989r. — wynagrodzenie 861.300 zł, wskaźnik 34,71%,

- za 1990r. — wynagrodzenie 3.945.661 zł, wskaźnik 31,93%,
- za 1991r. — wynagrodzenie 8.960.821 zł wskaźnik 42,19%,
- za 1992r. — wynagrodzenie 16.782.600 zł, wskaźnik 47,65%
- za 1996r. — wynagrodzenie 4.821,95 zł wskaźnik 46,03%,
- za 1997r. — wynagrodzenie 1622,40 zł, wskaźnik 12,73%

W dniu 13.06.2011r. odwołujący złożył wniosek o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem wynagrodzeń z okresu 1970-1976 z tytułu zatrudnienia w (...) Fabryce (...) w S.. Do wniosku odwołujący dołączył umowę o pracę, zmianę angażu oraz dokumenty zaszerogowania.

Zaskarżoną decyzją z dnia 13.07.2011r., organ rentowy odmówił S. Z. ponownego ustalenia podstawy wymiaru na podstawie angażu za lata 1971-1976, w których wynagrodzenie określone jest stawką godzinową.

Od powyższej decyzji odwołał się S. Z..

Wyrokiem z dnia 03.07.2012r., sygn. akt VIII U 3283/11, Sąd Okręgowy w Poznaniu w punkcie 1 zmienił zaskarżoną decyzję o tyle, że do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia odwołującego w miejsce najmniej korzystnych wskaźników za lata 1994 i 1995 przyjął podstawę wymiaru za lata 1972 i 1973 obliczoną w ten sposób, że: za rok 1972 przyjął wynagrodzenie odwołującego uzyskane w (...) Fabryce (...) w okresie od dnia 20.01.1972r. do 31.12.1972r. w kwocie po 13,30 zł na godzinę przy przyjęciu 41 godzinnego tygodnia pracy, za rok 1973 przyjął wynagrodzenie odwołującego uzyskane w (...) Fabryce (...) w okresie od dnia 01.01.1973r. do 30.04.1973r. w kwocie po 13,30 zł na godzinę przy przyjęciu 41 godzinnego tygodnia pracy, a od dnia 01.05.1973r. do 31.12.1973r. w kwocie po 13,00 zł na godzinę przy przyjęciu 46 godzinnego tygodnia pracy, a punkcie 2 w pozostałym zakresie odwołanie oddalił.

Powyższy wyrok w zakresie pkt. 1 sentencji wyroku, apelacją z dnia 30.07.2012r. zaskarżył organ rentowy. Apelujący ZUS zarzucił Sądowi I instancji: 1) naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 477 (14) 2 k.p.c. przez nie rozstrzygnięcie w sentencji wyroku co do istoty sprawy, tj. nieustalenie konkretnych kwot wynagrodzeń z tytułu zatrudnienia w (...) Fabryce (...) w okresie od 1972 - 1973r. oraz nie ustalenie od jakiej daty organ rentowy ma dokonać przeliczenia świadczenia emerytalnego, w sytuacji gdy spór dotyczył wysokości emerytury; 2) niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych do rozstrzygnięcia sprawy, tj. nie wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru oraz nie wskazanie okresu z jakiego ma ten wskaźnik być wyliczony.

Wskazując na powyższe, ZUS wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i ustalenie jakie wynagrodzenie ubezpieczonego w latach 1972-1973 w danym roku kalendarzowym należy przyjąć do podstawy wymiaru świadczenia, lub uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Powyższy wyrok w całości, apelacją z dnia 02.08.2012r. zaskarżył również S. Z. reprezentowany przez radcę prawnego. Apelujący zarzucił Sądowi I instancji w zakresie obu punktów sentencji wyroku błędne przeliczenie wynagrodzenia odwołującego za lata 1972 i 1973 oraz nieuwzględnienie wynagrodzenia za lata 1971 - 1975 jako bardziej korzystne.

Wskazując na powyższe, apelujący zarzucił Sądowi I instancji uchylenie i zmianę zaskarżonego wyroku oraz ponowne przeliczenie emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia odwołującego za lata 1972-1975.

Wyrokiem z dnia 31.01.2013r., sygn. akt III AUa 1024/12, Sąd Apelacyjny w Poznaniu uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej.

W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny wskazał, że ponownie rozpoznając sprawę, Sąd I instancji na podstawie już przeprowadzonego postępowania dowodowego, lub dodatkowo zawnioskowanych przez strony procesu dowodów,

ustali roczne wynagrodzenie S. Z. stanowiące postawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w okresie 1971-1975. Następnie Sąd rozważy, czy wobec art. 111 ustawy o FUS istnieje podstawa do zmiany okresów przyjętych do tej pory przez ZUS do podstawy wymiaru świadczenia.

Z uwagi na powyższe, Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie zarządzeniem z dnia 14.05.2013r. zobowiązał odwołującego do zgłoszenia wszelkich wniosków dowodowych, w terminie 14 dni oraz pod rygorem ich pominięcia w przypadku zgłoszenia na dalszym etapie postępowania.

Wykonując powyższe zobowiązanie, pełnomocnik odwołującego pismem procesowym z dnia 03.05.2013r. wniósł o powołanie biegłego sądowego dla ostatecznego wyliczenia należnego odwołującemu świadczenia na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, w tym na podstawie dołączonego do sprawy wyliczenia sporządzonego przez odwołującego z dnia 09.07.2012r., znajdującego się w apelacji z dnia 02.08.2012r. oraz przy uwzględnieniu wskazanego przez Sąd Okręgowy w treści wyroku z dnia 03.07.2012r. okresu do podstawy wymiaru z lat 1972-1973 i na tej podstawie nakazanie ZUS ponownego przeliczenia i ustalenia należnego świadczenia od daty wniesienia odwołania oraz o orzeczenie o kosztach postępowania według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 09.09.2013r., Sąd zobowiązał ZUS do przedłożenia szczegółowego wyliczenia świadczenia obecnie pobieranego przez odwołującego.

Pismem procesowym z dnia 26.09.2013r., organ rentowy przedstawił wysokość zarobków odwołującego z jakich zostało wyliczone jego świadczenie oraz sposób wyliczenia świadczenia:

Lp Rok Zarobki Średnia Krajowa Wskaźnik Roku

1. 1963 - 23594 21156 111,52
2. 1964 - 24628 21792 113,01
3. 1965 - 20977 22404 93,63
4. 1966 - 24751 23208 106,65
5. 1967 - 24408 24192 100,89
6. 1968 - 23457 25272 92,82
7. 1969 - 17167 26088 65,80
8. 1970 - 19984 26820 74,51
9. 1977 - 61192 55152 110,95
10. 1978 - 62244 58644 106,14
11. 1979 - 61965 63924 96,94
12. 1980 - 78769 72480 108,68
13. 1981 - 107834 92268 116,87
14. 1982- 146223 139572 104,77
15. 1985- 125400 240060 52,24
16. 1986- 194400 289140 67,23

17. 1987- 252000 350208 71,96

18. 1993- 25993100 47940000 54,22

19. 1994 - 32750200 63936000 51,22

20. 1995- 4327,94 8431,44 51,33

Razem : 1751,38 : 20 = 87,57 %.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z ww. wynagrodzeń wynosi 87,57 %. Podstawa wymiaru emerytury wynosi:

1775,89 zł. (kwota bazowa na dzień przyznania emerytury) x 87,57% = 1555,15 zł.

24 % x 1775,89 = 426,21

(490 x 1,3 %) : 12 x 1555,15 = 825,47

(27 x 0,7 %) : 12 x 1555,15 = 24,57

Razem: 1276,25

W okresie od dnia 01.03.2003r. do 01.03.2013r. emerytura podlegała waloryzacji

3/2003- 1276,25 x 103,70 % = 1323,47

3/2004- 1323,47 x 101,80 % = 1347,29

3/2005 - brak waloryzacji

3/2006- 1347,29 x 106,20 % = 1430,83

3/2007 - brak waloryzacji

3/2008- 1430,83 x 106,50 % = 1523,83

3/2009 - 1523,83 x 106,10 % = 1616,78

3/2010 - 1616,78 x 104,62 % = 1691,48

3/2011 - 1691,48 x 103,10 % = 1743,91

3/2012 - 1743,91 + 71 zł = 1814,91

3/2013 - 1814,91 x 104,00% = 1887,50

Zgodnie z wyżej przedstawionym obliczeniem wysokość emerytury od dnia 01.03.2013 wynosi 1887,50 zł.

Na rozprawie w dniu 27.01.2014r., Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości na okoliczność ustalenia wysokości uzyskiwanych przez odwołującego zarobków w latach 1970-1977 w (...) Fabrykach (...), na podstawie przedłożonych przez niego angaży i innych dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i niniejszej sprawy.

Biegła z dziedziny rachunkowości i finansów – (...) w dniu 02.05.2014r. wydała opinię i tak biegła wskazała:

W przypadku 1970r. - biegły nie jest w stanie ustalić, jaka stawka godzinowa obowiązywała w ramach V kategorii zaszeregowania, jak również jaka była wysokość premii zgodnie z regulaminem premiowania nr 1.; dopiero z dniem 01.12.1970r., kiedy to obowiązywała VI grupa zaszeregowania możliwe jest poczynienie określonych ustaleń a mianowicie:

a) stawka godzinowa: przyjmując w oparciu o angaż z dnia 01.5.1973 r. (jest to jednakże data późniejsza, lecz jest to jedyny angaż, w którym wskazuje się liczbowo wysokość stawki godzinowej), że VI grupa zaszeregowania odpowiada kwocie 13 zł/h, można przyjąć, że stawka godzinowa od 1 stycznia 1970 r. wynosiła 13 zł/h (tak też przyjęto w opinii);

b) premia: wynosiła 25% stawki godzinowej;

c) dodatek brygaderski: wynosił 10% stawki godzinowej, co można przyjąć w świetle wypowiedzenia zmieniającego z dnia 17.09.1971 r.;

Niemniej jeśli chodzi o wynagrodzenie za cały rok 1970, to jest to kwestia niesporna, a z akt sprawy wynika, że jest to wynagrodzenie w kwocie 19 984 zł (np. k. 164).

W przypadku 1971 r. - wskazać należy dwa okresy:

a) do 3 października 1971 r. — warunki wynagradzania, jak w 1970 r.

b) od 4 października do 31 grudnia 1971 r. — VI kategoria zaszeregowania, a zatem 13 zł/h i dodatkowo premia regulaminowa według regulaminu premiowania Nr 2; można wywnioskować, że premia regulaminowa według regulaminu premiowania wynosiła 25%, skoro na mocy wypowiedzenia zmieniającego z dnia 17.09.1971 r. pozbawiono ubezpieczonego jedynie dodatku brygaderskiego; tak też przyjęto w celach obliczeniowych w opinii;

3) w przypadku 1972 r. - wskazać można dwa okresy:

a) od 1 stycznia do 19 stycznia 1972 r., jak w przypadku okresu od 4 października do 31 grudnia 1971 r.;

b) od 20 stycznia 1972 r. do 31 grudnia 1972 r.; stawka godzinowa 13,30 plus dodatkowo premia zgodnie z regulaminem premiowania nr 1; biegły nie jest w stanie ustalić, jaka stawkę premii należy zastosować, stąd wyliczał wynagrodzenie roczne wyłącznie w oparciu o stawkę godzinową;

W przypadku 1973 r. - wyróżnić można dwa okresy:

a) od 1 stycznia 1973 r. do dnia 30 kwietnia 1973 r. — jak w okresie od 20 stycznia 1972 r. do dnia 31 grudnia 1972 r.;

b) od dnia 1 maja 1973 r. do dnia 31 grudnia 1973 r. — IV kategoria zaszeregowania, a zatem 13 zł/h plus premia zgodnie z regulaminem premiowania Nr 2; w świetle wyżej poczynionych ustaleń przyjęto, że jest to 25%;

5) w przypadku 1974 r. - można wyróżnić dwa okresy:

a) od 1 stycznia 1974 r. do dnia 31 marca 1974 r. — jak w okresie od 1 maja 1973 r. do dnia 31 grudnia 1973 r.;

b) od 1 kwietnia 1974 r. do dnia 31 grudnia 1974 r. - VII kategoria zaszeregowania, z zatem 13,30 zł/h plus premia według regulaminu premiowania nr 2 (25%);

6) w przypadku 1975 r. - jak w okresie od 1 kwietnia 1974 r. do dnia 31 grudnia 1974 r.;

7) w przypadku 1976 r. - stawka zaszeregowania VII, biegły nie jest w stanie ustalić stawki godzinowej; stąd nie wyliczył również wysokości wynagrodzenia rocznego;

8) w przypadku 1977 r. – z akt sprawy (zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu; Dok. ZUS, k. 117) wynika, że była to kwota 42500 zł.

Jeśli chodzi natomiast o czas pracy ubezpieczonego, to zarówno z akt sprawy, jak i ustaleń sądu (wyrok Sądu Okręgowego, jak i wyrok Sądu Apelacyjnego – oba w aktach sprawy) wynika, że czas pracy ubezpieczonego wynosił:

- 1) 46 tygodniowo, do dnia 19 stycznia 1972 r.
- 2) 41 tygodniowo, od dnia 20 stycznia 1972 r. do dnia 30 kwietnia 1973 r.
- 3) 46 tygodniowo, od dnia 1 maja 1973 r.

Dodatkowo należy wskazać, że w dokumentacji przesłanej przez ARCHEON znajdują się roczne karty czasu pracy powoda za lata 1970-1973. Wynika z nich, że ubezpieczony korzystał z urlopu wypoczynkowego, przebywał na zwolnieniu lekarskim oraz korzystał z urlopu okolicznościowego. Przedstawiało się to następująco:

- 1) 1970 r. - 2 dni urlopu wypoczynkowego oraz I dzień urlopu okolicznościowego
- 2) 1971 r. - 26 dni urlopu wypoczynkowego, 87 dni wynagrodzenia chorobowego oraz I dzień urlopu okolicznościowego
- 3) 1972 r. - 26 dni urlopu wypoczynkowego, 19 dni wynagrodzenia chorobowego oraz 4 dni urlopu okolicznościowego
- 4) 1973 r. - 26 dni urlopu wypoczynkowego, 37 dni wynagrodzenia chorobowego

Jeśli chodzi o lata 1973 - 1976 danych brak. Stąd biegły przyjął, że w tych latach ubezpieczony przebywał wyłącznie na urlopie wypoczynkowym. Powyższe okoliczności miały znaczenie dla wyliczenia wynagrodzenia rocznego, gdyż wynagrodzenie za czas choroby ustalane było według różnych stawek. Co się tyczy czasu choroby, to w okresie 1971-1973 wypłacany był za czas niezdolności do pracy zasiłek chorobowy, przy czym jego stawki wynosiły:

- 1) 70% w okresie do 30 czerwca 1972 r. na podstawie art. 99 ust. 1 ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. z 1933 r. Nr 51, poz. 396 ze zm.);
- 2) 85% w okresie od dnia 1 lipca 1972 r. do dnia 30 czerwca 1973 r. na podstawie art. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1972 r. o podwyższeniu zasiłków przysługujących z ubezpieczenia społecznego w razie choroby pracownika (Dz. U. z 1972 r. Nr 27, poz. 191).

Biegły przyjął, że kwoty zasiłku są uwzględnienia w podstawie wymiaru emerytury, co znajduje oparcie w obowiązującym w owym czasie rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 19.08.1968 r. w sprawie obliczania podstawy wymiaru emerytury lub renty zasiłków z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. z 1968 r. Nr 35, poz. 246 ze zm.)

W wyniku powyższy ustaleń, biegły dokonał obliczenia wynagrodzenia w ten sposób, że ustalił stawkę godzinową ubezpieczonego wraz z dodatkami, a następnie przemnożył ją przez liczbę dni pracy w danym roku, uwzględniając czas choroby na podstawie rocznych kart czasu pracy. W wyniku tego ustalił, że wynagrodzenie roczne wynosiło:

- 1) 1970r. - 19 984 zł, w tym od dnia 01.12.1970r.: 3123,90 zł
- 2) 1971r. - 39 965,97 zł
- 3) 1972r. - 28 288,42 zł
- 4) 1973r. - 34 483,15 zł
- 5) 1974r. - 38 481,75 zł

6) 1975r. - 38793zł

7) 1976r. - brak danych

8) 1977r. - 61 192

Powyższa opinia została doręczona stronom niniejszego postępowania.

Zarządzeniem z dnia 04.04.2014r., Sąd zobowiązał pełnomocnika organu rentowego do przeliczenia i ustalenia należnego świadczenia odwołującego, przy uwzględnieniu opinii biegłego.

Pismem procesowym z dnia 13.06.2014r., pełnomocnik organu rentowego przedstawił wyliczenie świadczenia odwołującego, uwzględniające opinię biegłej z dnia 02.05.2014r.:

Lp Rok Zarobki Średnia Krajowa Wskaźnik Roku

1. 1963 - 23594 21156 111,52

2. 1964 - 24628 21792 113,01

3. 1965 - 20977 22404 93,63

4. 1966 - 24751 23208 106,65

5. 1967 - 24408 24192 100,89

6. 1968 - 23457 25272 92,82

7. 1970 - 19984 26820 74,51

8. 1971 - 39966 28296 141,24

9. 1972 - 28288 30108 93,96

10. 1973 - 34483 33576 102,70

11. 1974 - 38482 38220 100,69

12. 1975 - 38793 46956 82,62

13. 1977 - 61192 55152 110,95

14. 1978 - 62244 58644 106,14

15. 1979 - 61955 63924 96,94

16. 1980 - 78769 72480 108,68

17. 1981 - 107834 92268 116,87

18. 1982 - 146223 139572 104,77

19. 1986 - 194400 289140 67,23

20. 1987 - 252000 350208 71,96

Razem : 1997,78 : 20 = 99,89 %.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury z ww. wynagrodzeń wynosi 99,89 %. Podstawa wymiaru emerytury wynosi: 1775,89 zł. (kwota bazowa na dzień przyznania emerytury) x 99,89% = 1773,94 zł.

24 % x 1775,89 = 426,21

(490 x 1,3%) : 12 x 1773,89 = 941,67

27 x 0,7 % : 12 x 1773,194 = 27,94

Razem: 1395,85

W okresie od dnia 01.03.2003r. do 01.03.2014r. emerytura podlegała waloryzacji:

3/2003 - $1395,85 \times 103,70 \% = 1447,50$

3/2004 - $1447,50 \times 101,80 \% = 1473,55$

3/2005 - brak waloryzacji

3/2006 - $1473,55 \times 106,20 \% = 1564,91$

3/2007 - brak waloryzacji

3/2008 - $1564,91 \times 106,50 \% = 1666,63$

3/2009 - $1666,63 \times 106,10 \% = 1768,29$

3/2010 - $1768,29 \times 104,62 \% = 1849,99$

3/2011 - $1849,99 \times 103,10 \% = 1907,34$

3/2012 - $1907,34 + 71 \text{ zł} = 1978,34$

3/2013 - $1978,34 \times 104,00\% = 2057,47$

4/2014 - $2057,47 \times 101,6\% = 2090,39$

Zgodnie z wyżej przedstawionym obliczeniem wysokość emerytury od dnia 01.03.2014. wynosi 2.090,39 zł.

Pismem procesowym z dnia 02.07.2014r., pełnomocnik odwołującego oświadczył, że nie wnosi uwag do opinii biegłej i jej wyliczenia, jednocześnie w odniesieniu do pisma ZUS wniósł o orzeczenie przez Sąd słaty od dnia wniesienia przez niego odwołania, tj. od dnia 13.06.2011r.

Na rozprawie w dniu 23.02.2015r., pełnomocnik odwołującego oświadczył, że zgadza się z opinią biegłej. Pełnomocnik organu rentowego również nie kwestionował opinii biegłej.

Pełnomocnik odwołującego oraz pełnomocnik organu rentowego nie zgłosili żadnych wniosków dowodowych.

Zaskarżoną decyzją z dnia 15.03.2014r., organ rentowy dokonał waloryzacji od dnia 01.03.2014r. przysługującej S. Z. emerytury na podstawie przepisów ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie:

- zeznań świadków: H. M. (1)

kowiaka (k. 30v), J. S. (k. 30v-31),

- zeznań odwołującego S. Z. (k. 31-31v),

- opinii biegłej z dziedziny rachunkowości i finansów – (...) z dnia 02.05.2014r. (k. 209-215),

- akt emerytalnych świadków: H. M. (2) (k. 40) i J. S. (k. 41),

- dokumentów zawartych w aktach organu rentowego nr (...).

Sąd uznał za wiarygodne w całości dokumenty zawarte w aktach pozwanego organu rentowego, albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. Ponieważ nie

były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie wzbudziły wątpliwości Sądu co do ich autentyczności bądź prawdziwości zawartych w nich twierdzeń, nie było podstaw, ażeby odmówić im wiary.

Także wszelkie dokumenty prywatne Sąd wziął pod uwagę, nie powziąwszy zastrzeżeń co do ich autentyczności i wartości dowodowej, wobec faktu, że żadna ze stron w toku postępowania nie kwestionowała ich prawdziwości.

Sąd uznał za wiarygodne zgromadzone w sprawie kserokopie dokumentów, co pozwoliło na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Za przydatne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy uznał Sąd opinię biegłej z dziedziny rachunkowości i finansów – (...) z dnia 02.05.2014r., gdyż dla tej opinii nie ma dowodów przeciwnych, a opinia jest logiczna, pochodzi od biegłej sądowej o długim stażu, jest powiązana konsekwentnie i logicznie z dokumentacją przedstawioną przez odwołującego i zawartą w dokumentacji ZUS. Sąd analizując opinię biegłej stwierdził, że opinia powyższa zawiera szczegółowe odniesienia do dokumentacji odwołującego. Sąd uznał, że opinia biegłej jest przekonująca i zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego.

Na rozprawie w dniu 23.02.2015r., pełnomocnik odwołującego oświadczył, że zgadza się z opinią biegłej. Pełnomocnik organu rentowego również nie kwestionował opinii biegłej.

Pełnomocnik odwołującego oraz pełnomocnik organu rentowego nie zgłosili żadnych wniosków dowodowych.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków H. M. (1)

kowiaka i J. S., ponieważ były spójne i logiczne, ale w znacznej mierze okazały się nieprzydatne do ustalenia stanu faktycznego w przedmiotowej sprawie. Świadkowie nie potrafili wskazać

dokładnej wysokości wynagrodzenia odwołującego ani otrzymywanych przez niego premii. Świadkowie nie potrafili również podać

w jakiej wysokości otrzymywali zarobki w (...) Fabryce (...). Zeznania świadka H. M. (1)

kowiaka przyczyniły się do ustalenia, że odwołujący pracując na wykańczalni miał skrócony czas pracy. Twierdzenie to znalazło potwierdzenie w zeznaniach odwołującego.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego, ponieważ były spójne i logiczne.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie wysokości rocznych wynagrodzeń odwołującego S. Z. z tytułu zatrudnienia w (...) Fabryce (...) w S., stanowiących postawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w okresie 1971- 1975 oraz czy wobec art. 111 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych istnieje podstawa do zmiany okresów przyjętych do tej pory przez organ rentowy do podstawy wymiaru świadczenia.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Zgodnie z art. 15 ust. 6 w/w ustawy na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowi

ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1) z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 06.05.2005r. (IIIAUa 896/05, OSA w Katowicach 2006r. Nr 2 poz. 10) po zmianie od 1 lipca 2004 r. treści art. 111 ust. 1 pkt 2 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych możliwość ponownego ustalenia podstawy wymiaru z kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych z 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty nadal związana jest z rodzajem pobieranego świadczenia.

Z uwagi na fakt, że odwołujący wcześniej pobierający rentę od dnia 01.11.1997r. miał przyznaną emeryturę od dnia 01.06.2002r. wyliczoną na nowo i obecnie wnosi o przeliczenie emerytury mógł ją mie

przeliczoną albo z lat i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru emerytury tj. z lat 1963 - 1970, 1977 - 1982, 1985 - 1987, 1993 - 1995 (art. 111 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy) albo z 10 kolejnych lat kalendarzowych wybranych z z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury, tj. z lat 1982 - 2001 (art. 111 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy) albo z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o przeliczenie świadczenia (art. 111 ust. 1 pkt 3 w/w ustawy) przy czym wskaźnik podstawy wymiaru winien by

wyższy od poprzednio obliczonego, tj. 87, 57%.

Stosownie do § 20 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno — rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U., Nr 10, poz. 49) które obowiązywało w dniu wydania decyzji przez organ rentowy, środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są dla pracowników - zaświadczenie zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

Zasadą jest, że dokumentem potwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury w poszczególnych latach jest zaświadczenie zakładu pracy (sporządzone w stosownej formie - druk ZUS Rp-7) albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

W postępowaniu sądowym nie obowiązują jednak ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń. W postępowaniu sądowym nie można bowiem przekreśli

znaczenia dowodowego innych pisemnych środków dowodowych - stwierdzających wysokość zarobku i dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty - niż określone w § 20 w/w rozporządzenia. (wyrok i uzasadnienie wyroku SN z dnia 25.07.1997r., II UKN 186/97, OSNP 1998/11/342).

Ponadto, warto zaznaczyć

, że w sprawach z zakresu prawa ubezpieczeń społecznych w postępowaniu sądowym zgodnie z art. 473 k.p.c. nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i przesłuchania stron, a tym bardziej w postępowaniu sądowym mogą być

przeprowadzone dowody z innych dokumentów niż wymienione w 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 4 marca 1997 r. III AUa 105/97).

Zgodnie z § 21 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10 poz. 40) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia są pisemne zaświadczenia zakładów pracy, wydane na podstawie posiadanych dokumentów oraz legitymacje ubezpieczeniowe, a także inne dowody z przebiegu ubezpieczenia. W myśl ust. 2 powołanego przepisu zaświadczenie zakładu pracy powinno w szczególności zawierać imię i nazwisko osoby, której dotyczy, datę podjęcia i ustania zatrudnienia oraz rodzaj wykonywanej czynności. Dowody z dokumentów dotyczące zatrudnienia i zarobków winny być doręczone w oryginale (§ 28 rozporządzenia).

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 07.12.2006r. (I UK 179/06), w którym Sąd Najwyższy wskazał, iż przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14.06.2006r. (I UK 115/06) wskazując, że wysokość zarobków, której pochodną jest podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, jest faktem mającym istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 227 k.p.c.), który w postępowaniu przed sądem może być udowodniany wszelkimi środkami dowodowymi. Nie obowiązuje wówczas ograniczenie wynikające z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.).

Z kolei Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 04.03.1997r. (III AUa 105/97) podkreślił, iż w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w postępowaniu sądowym zgodnie z art. 473 k.p.c. nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i przesłuchania stron (pkt I). Tym bardziej w postępowaniu sądowym mogą być przeprowadzone dowody z innych dokumentów niż wymienione w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983r., Nr 10, poz. 49 ze zm.). (pkt. II)

Podobnie Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia z dnia 18.08.1993r. (III Aur 294/93) wskazał, iż w postępowaniu przed sądem, także wówczas, gdy przedmiotem sporu jest podstawa wymiaru świadczeń ubezpieczeniowych, fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, a do sądu należy ocena ich wiarygodności.

Warto w tym miejscu zwrócić uwagę na wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14.12.2004r. w sprawie III AUa 2474/03, w którym wskazany Sąd Apelacyjny stwierdził, że w postępowaniu sądowym toczącym się z odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego dopuszczalne jest przeprowadzenie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności mających wpływ na prawo skarżącego do świadczenia i to zarówno wtedy, gdy pracodawca wystawił świadectwo pracy, a Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionuje jego treść jak i wówczas, gdy dokument taki z żadnych przyczyn nie może być sporządzony.

Z powyższego wynika, że w postępowaniu sądowym nie występują ograniczenia dowodowe, jakie mają miejsce w postępowaniu przed organem rentowym.

Na okoliczność ustalenia wysokości zarobków odwołującego S. Z. w (...) Fabryce (...) w S. w latach 1970-1976, Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe, analizując dostępną dokumentację oraz przeprowadzając dowód z opinii biegłego z dziedziny rachunkowości i finansów.

W toku postępowania Sąd ustalił wysokość uzyskiwanych przez odwołującego zarobków w latach 1970-1977 w (...) Fabrykach (...) na podstawie przedłożonych przez niego angaży i innych dokumentów znajdujących się w aktach ZUS i niniejszej sprawy.

Biegła sądowa dokonała obliczenia wynagrodzenia odwołującego S. Z. w ten sposób, że ustaliła stawkę godzinową ubezpieczonego wraz z dodatkami, a następnie przemnożyła ją przez liczbę dni pracy w danym roku, uwzględniając czas choroby na podstawie rocznych kart czasu pracy. W wyniku tego ustalenia stwierdzono, że wynagrodzenie roczne odwołującego wynosiło: 1) 1970r. - 19 984 zł, w tym od dnia 01.12.1970r.: 3.123,90 zł, 2) 1971r. - 39.965,97 zł, 3) 1972r. - 28.288,42 zł, 4) 1973r.- 34.483,15 zł, 5) 1974r. - 38.481,75 zł, 6) 1975r. - 38.793 zł, 7) 1976r. - brak danych, 8) 1977r. - 61.192.

Za przydatne do rozstrzygnięcia niniejszej sprawy uznał Sąd opinię biegłej z dziedziny rachunkowości i finansów - (...) z dnia 02.05.2014r., gdyż dla tej opinii nie ma dowodów przeciwnych, a opinia jest logiczna, pochodzi od biegłej sądowej o długim stażu, jest powiązana konsekwentnie i logicznie z dokumentacją przedstawioną przez odwołującego i zawartą w dokumentacji ZUS. Sąd analizując opinię biegłej stwierdził, że opinia powyższa zawiera szczegółowe odniesienia do dokumentacji odwołującego. Sąd uznał, że opinia biegłej jest przekonująca i zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego. Na rozprawie w dniu 23.02.2015r., pełnomocnik odwołującego oświadczył, że zgadza się z opinią biegłej. Pełnomocnik organu rentowego również nie kwestionował opinii biegłej.

Opinia biegłego była kategoryczna i stanowcza, co sprawia, że nie budzi ona wątpliwości. Jak już wcześniej wskazano strona pozwana nie zgłosiła żadnych zastrzeżeń do opinii, ani nie przedstawiła argumentów, które poddawałyby w wątpliwość wnioski z opinii płynące. Strony niniejszego postępowania nie zgłosiły żadnych merytorycznych uwag pod adresem opinii, nie podniosły argumentów wskazujących na sprzeczność opinii, podważających wnioski z niej płynące.

Zatem powyższe ustalenia wskazują, że należy uwzględnić przy obliczaniu wysokości świadczenia odwołującego S. Z. wynagrodzenia uzyskane przez niego z tytułu zatrudnienia w (...) Fabrykach (...) w wysokości: za 1970 rok - 18.984 zł, w tym od dnia 01.12.1970r. 3.123,90 zł, za 1971 rok - 39.965,97 zł, za 1972 rok - 28.288,42 zł, za 1973 rok - 34.483,15 zł, za 1974 rok - 38.481,75 zł, za 1975 rok - 38.793 zł, za 1977 rok - 61.192 zł.

W zakresie odwołania od decyzji z dnia 15.03.2014r., znak: (...), należy wskazać, że S. Z. dopiero na rozprawie w dniu 23.02.2015r. złożył odwołanie od powyższej decyzji. Organ rentowy, wniósł o jego odrzucenie, ponieważ odwołanie zostało złożone po ustawowym terminie.

Przepis art. 477⁹ § 1 k.p.c. stanowi, iż odwołanie od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia odpisu decyzji. W § 5 powołanego przepisu dopuszcza się również możliwość wniesienia odwołania przez ubezpieczonego do protokołu w sądzie właściwym do rozpoznania sprawy albo w sądzie właściwym dla miejsca zamieszkania ubezpieczonego.

Z kolei zgodnie z treścią art. 477⁹ § 3 k.p.c. Sąd odrzucił odwołanie wniesione po upływie terminu, chyba że przekroczenie terminu nie jest nadmierne i nastąpiło z przyczyn niezależnych od strony. Przesłanki upoważniające Sąd do ewentualnego nieuwzględnienia przekroczenia terminu muszą zatem zachodzić kumulatywnie: przekroczenie terminu wniesionego odwołania nie może być nadmierne oraz musi nastąpić z przyczyn niezależnych od strony. Przesłanki te mają charakter ocenny i zależą od całokształtu okoliczności sprawy.

Mając zatem na uwadze powołane przepisy stwierdzić należy, iż rozpoznawane w przedmiotowej sprawie odwołanie od decyzji z dnia z dnia 15.03.2014r. wniesione zostało po upływie ustawowego terminu do jego wniesienia. Odwołanie od tej decyzji S. Z. wniósł dopiero na rozprawie w dniu 23.02.2015r., a więc 10 miesięcy po upływie ustawowego terminu do wniesienia odwołania od decyzji ZUS.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477 (14) § 2 k.p.c. oraz powołanych przepisów prawa materialnego w punkcie 1 zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 13.07.2011r., nr (...) i nakazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. uwzględnić przy obliczaniu wysokości świadczenia odwołującego S. Z. wynagrodzenia uzyskane przez niego z tytułu zatrudnienia w (...) Fabrykach (...) w wysokości: za 1970 rok – 18.984 zł, w tym od dnia 01.12.1970r. 3.123,90 zł, za 1971 rok – 39.965,97 zł, za 1972 rok – 28.288,42 zł, za 1973 rok – 34.483,15 zł, za 1974 rok – 38.481,75 zł, za 1975 rok – 38.793 zł, za 1977 rok – 61.192 zł.

W zakresie odwołania od decyzji z dnia 15.03.2014r., znak: RE/200577171/15, należy wskazać, że wniesienie przez odwołującego środka zaskarżenia z dziesięciomiesięcznym opóźnieniem stanowi nadmierne przekroczenie terminu do wniesienia odwołania. Ponadto w ocenie Sądu nie została przede wszystkim spełniona druga przesłanka uzasadniająca nie odrzucenie odwołania z powodu przekroczenia terminu do jego wniesienia, tj. przekroczenie tego terminu z przyczyn niezależnych od strony. W tym zakresie wskazać należy, iż decyzja z dnia 15.03.2014r. otrzymana przez odwołującego zawierała stosowne pouczenie o trybie i terminie wniesienia środków zaskarżenia. Odwołujący w żaden sposób nie wykazał, że opóźnienie w złożeniu odwołania nastąpiło z przyczyn niezależnych od niego w rozumieniu przepisu art. 477⁹ § 3 k.p.c. Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477⁹ § 3 k.p.c. w punkcie 2 wyroku odrzucił odwołanie od decyzji z dnia 15.03.2014r., nr (...).

Zgodnie z art. 98 §1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W myśl art. 99 k.p.c. stronom reprezentowanym przez radcę prawnego zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Kwestie wysokości wynagrodzenia radców prawnych z tytułu zastępstwa procesowego zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 490). Zgodnie z § 2 ust. 2 powołanego rozporządzenia podstawę zasądzenia opłaty za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3-4 rozporządzenia. Opłata ta nie może być wyższa sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy. Zgodnie z § 5 rozporządzenia wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju. § 11 ust. 2 powołanego rozporządzenia stanowi, że stawki minimalne wynoszą 60 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego. Mając na uwadze okoliczność, że postępowanie w sprawie wiązało się z nakładem pracy radcy prawnego odwołującego, Sąd w punkcie 3 wyroku zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. na rzecz odwołującego kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

SSO Julia Przyłębska